

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ NR 45
W CZĘSTOCHOWIE**

rok szkolny 2025/2026

MISJA SZKOŁY

Misją Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 45 w Częstochowie jest edukacja uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi. Najważniejsze w naszym działaniu jest rozwijanie autonomii ucznia niepełnosprawnego, jego personalizacja oraz socjalizacja, a w szczególności wyposażenie go - w ramach posiadanych przez niego możliwości - w takie umiejętności i wiadomości, aby:

- ✓ mógł porozumiewać z otoczeniem w najlepszy sposób (werbalnie lub pozawerbalnie),
- ✓ zdobył maksymalną niezależność życiową zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,
- ✓ był zaradny w życiu codziennym adekwatnie do indywidualnego poziomu sprawności i umiejętności oraz miał poczucie sprawczości,
- ✓ mógł uczestniczyć w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej zbiorowości, znając i przestrzegając ogólnie przyjęte normy współżycia, zachowując prawo do swojej inności,
- ✓ mógł kształtować kompetencje społeczno – zawodowe istotne z punktu widzenia samostanowienia w dorosłym życiu,
- ✓ potrafił zorganizować sobie czas wolny i podejmować różne aktywności poprzez rozwijanie kreatywności, uzdolnień i zainteresowań.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art. 1 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe).

I. CHARAKTERYSTYKA „SYLWETKI ABSOLWENTA” SZKOŁY

1. POZNANIE UWARUNKOWAŃ FORMALNO-PRAWNYCH

- ✓ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- ✓ Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- ✓ Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych
- ✓ Konwencja o prawach dziecka
- ✓ Ustawa Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 620, 1019, 1160, 1188 i 1189)
- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r.- Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 i 1160)
- ✓ Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 996).

2. POZNANIE OCZEKIWAŃ RODZICÓW

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców w naszej szkole prowadzone są ankiety ewaluacyjne dotyczące działalności wychowawczo – profilaktycznej szkoły. Dzięki tym ankietom, rodzice mogą uczestniczyć w profilowaniu działań edukacyjno-wychowawczych naszej szkoły. Nauczyciele współpracują z rodzicami ujednolicając podejmowane w szkole i domu działania edukacyjno-wychowawcze. Uwzględniają także ich opinie i inicjatywy w modyfikowaniu działań realizujących koncepcję Zespołu Szkół Specjalnych nr 45.

Zdaniem rodziców naszych uczniów działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane przez szkołę stwarzają optymalne warunki wspierające rozwój dziecka we wszystkich sferach rozwoju (fizycznej, społecznej, emocjonalnej, intelektualnej i duchowej). Również działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne w szkole są oceniane wysoko, jako zapewniające bezpieczeństwo dziecka. Wg rodziców szkoła stwarza warunki sprzyjające budowaniu poczucia bezpieczeństwa, dobrostanu fizycznego i psychicznego uczniów – 100 % rodziców. Rodzice uznali, że w szkole istnieją warunki sprzyjające budowaniu pozytywnych relacji pomiędzy nauczycielami, pracownikami szkoły i uczniami oraz środowiska szkolnego wolnego od doświadczania przemocy rówieśniczej wśród uczniów. Ankietowani rodzice mają poczucie akceptacji swojego dziecka przez społeczność szkolną (100%).

Wszystkie odpowiedzi rodziców świadczą o tym, że działania podejmowane przez nauczycieli wspierają aktywność poznawczą i poczucie sprawczości jego dziecka w sposób dostosowany do jego indywidualnych możliwości. Szkoła w wystarczającym stopniu podejmuje działania

i inicjatywy kształtujące zachowania służące zdrowiu i wspieraniu aktywności fizycznej poprzez zajęcia edukacyjne, olimpiady, konkursy, innowacje pedagogiczne, zawody szkolne i międzyszkolne. Zdaniem 100 % rodziców nauczyciele stwarzają również warunki bezpiecznego poruszania się w sieci i promują higienę cyfrową wśród uczniów podczas korzystania z technologii informacyjnej i komputerowej w szkole poprzez wykorzystanie m. in. tablic multimedialnych, Internetu, tabletów, Mówika, komputerowych programów edukacyjnych.

Rodzice stwierdzili również, że szkoła podejmuje wystarczające działania służące kształtowaniu postaw patriotycznych i obywatelskich, sprzyjając rozbudzeniu poczucia tożsamości z własnym narodem, kulturą i językiem ojczystym wśród uczniów w klasie – 100% pozytywnych odpowiedzi.

Wg 100 % rodziców działania pracowników szkoły zaspokajają ich potrzeby w zakresie uzyskania wsparcia i pomocy w przeżywanych trudnościach wychowawczych i życiowych. Pięcioro rodziców zadeklarowało, że potrzebuje wsparcia emocjonalnego lub dodatkowych informacji w związku z wystąpieniem trudnej sytuacji życiowej w ich życiu, podając zagadnienie niepełnosprawności dziecka (5. rodziców – 19,23%) oraz zaburzenia nastroju i trudności emocjonalne (1 rodzic – 3,8 %).

Współpraca z rodzicami polega na stałym kontakcie nauczycieli z rodzicami, organizowaniu konsultacji, których celem jest pedagogizacja rodziców oraz pomoc w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, organizowaniu uroczystości szkolnych, w których udział biorą również całe rodziny (Święto Szkoły). Rodzice współdecydują w podejmowaniu najważniejszych decyzji dydaktyczno - rewalidacyjnych i formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla swojego dziecka poprzez akceptację IPET, konsultowanie decyzji o ewentualnym przedłużeniu etapu edukacyjnego. Na terenie szkoły działa punkt konsultacyjny, w którym organizowane są spotkania z przedstawicielami poradni psychologiczno-pedagogicznej. Dla rodziców odbywają się regularne konsultacje z nauczycielami, psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami. Nauczyciele wspomagają rodziców w licznych sprawach z zakresu pomocy społecznej, opieki medycznej, uzyskiwania świadczeń rentowych i wielu innych.

3. OCENA POTENCJAŁÓW I MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWYCH UCZNIÓW

Głównym celem w Koncepcji Pracy Zespołu Szkół Specjalnych nr 45 w Częstochowie na lata 2022-2026 jest podnoszenie jakości pracy szkoły i zapewnienie wysokiego standardu usług edukacyjnych z uwzględnieniem szczególnych potrzeb uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Szkoła dąży do nowoczesności, odpowiadając na skomplikowane wyzwania współczesnego świata, pomaga uczniom funkcjonować w społeczeństwie w jak najpełniejszym

zakresie oraz przygotowuje ich do świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Celem działań podejmowanych przez szkołę jest przygotowanie uczniów do samodzielnego lub grupowego mieszkania w mieszkalnictwie wspomaganym, treningowym oraz efektywnego funkcjonowania w dziennych placówkach aktywności dla dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną. Ważnym zadaniem szkoły jest także poszerzanie kompetencji osobistych, społecznych i komunikacyjnych uczniów w celu umożliwienia im efektywnego funkcjonowania jako osoby dorosłe, w maksymalnej integracji z innymi członkami społeczności, ze świadomością swoich ograniczeń wynikających z niepełnosprawności.

Kierunki działań szkoły są wyrażone w postaci następujących priorytetów:

1. Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie poprzez działania edukacyjno – terapeutyczne dostosowane do ich możliwości poprzez:

- Samodzielne funkcjonowanie ucznia w środowisku szkolnym, rodzinnym i lokalnym;
- Tworzenie warunków umożliwiających uczniom autonomię, personalizację i pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
- Tworzenie przyjaznej atmosfery w szkole;
- Respektowanie norm moralnych i społecznych w oparciu o Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy;
- Zapewnienie uczniom wymagającym dodatkowego wsparcia, pomocy psychologicznej i innej pomocy specjalistycznej.

2. Podniesienie jakości nauczania i uczenia poprzez:

- Organizację przebiegu procesu dydaktyczno – wychowawczego, zapewniającego wszechstronny rozwój ucznia;
- Promowanie nowatorskich rozwiązań;
- Stosowanie nowoczesnych metod pracy w edukacji i terapii uczniów z niepełnosprawnością;
- Inspirowanie i wspomaganie rozwoju nauczycieli
- Ewaluację sposobów prowadzenia dokumentacji ucznia,
- Planowanie i przebieg pracy szkoły.

3. Kreowanie pozytywnego wizerunku ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w środowisku poprzez:

- Promocję osiągnięć i sukcesów uczniów w środowisku,
- Współpracę z rodzicami uczniów i niepedagogicznym personelem szkoły w celu zintegrowania działań terapeutycznych,
- Gromadzenie informacji o losach absolwentów i wykorzystywanie ich do doskonalenia procesu nauczania i wychowania oraz planowania oferty edukacyjnej.

4. ANALIZA UWARUNKOWAŃ LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

Szkoła Podstawowa Specjalna nr 45 mieści się w Częstochowie przy ulicy Czecha 15. Szkoła współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. Najważniejszymi potrzebami środowiska lokalnego, które szkoła może zaspokajać są: opieka, kształcenie i wychowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, integracja środowiska osób niepełnosprawnych ze środowiskiem ludzi zdrowych.

Działania promujące szkołę w środowisku lokalnym odbywają się poprzez:

- współpracę z mediami, Urzędem Miasta Częstochowa,
- współpracę ze spółdzielnią „Północ”,
- współpracę z Fundacją „Oczami Brata”,
- współpracę z Miejskim Przedszkolem Integracyjnym nr 43 i Miejskim Przedszkolem Integracyjnym nr 35 w Częstochowie,
- współpracę z I L.O. im. J. Słowackiego,

- współpracę z Hufcem ZHP,
- współpracę z biblioteką miejską,
- współpracę z parafią św. J. Kantego.

Ważnym czynnikiem działania szkoły mającym na celu zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności są:

- jest udzielanie porad i wskazówek: rodzicom, pedagogom, terapeutom w pracy z osobami, które mają trudności w porozumiewaniu się za pomocą mowy werbalnej,
- sprzątanie terenów wokół szkoły i jej pobliżu w ramach akcji „Sprzątanie świata”,
- coroczna akcja „Pomagamy zwierzętom przetrwać zimą”,
- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych,
- punkty konsultacyjne świadczące wsparcie psychologiczne i merytoryczne dla rodziców,
- organizowanie szkoleń, warsztatów dla rodziców,
- organizowanie dni / zajęć otwartych,
- udział prelegentów szkoły w konferencjach metodycznych.

5. BILANS ZASOBÓW SZKOLNYCH

Historia naszej szkoły zaczyna się już w latach 60-tych XX wieku, kiedy to zauważono potrzebę tworzenia placówek dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. Właśnie wówczas, w roku szkolnym 1965/66 powstały eksperymentalne klasy „Szkoły Życia” - w Częstochowie pierwszymi były oddziały przy Szkołach Podstawowych nr 23 i 45. Na początku lat 80-tych, szkoła otrzymała budynek przy ul. Pułaskiego 42. Nie spełniał on jednak wymagań szczególnie jako budynek dla osób poruszających się na wózkach. Dlatego w latach 1989-99 czyniono starania o rozbudowę szkoły. Ostatecznie od roku szkolnego 2006/2007 rozpoczęliśmy naukę w nowym budynku przy ul. Czecha 15. Obecna siedziba szkoły spełniła nasze oczekiwania - pomieszczenia i klasopracownie są przestronne, świetnie wyposażone i zgodne z europejskimi standardami.

Posiadamy wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną: oligofrenopedagodzy, logopedzi, neurologopedzi, psycholog, terapeuci ruchowi, surdopedagodzy, tyflop pedagogzy, dogoterapeuci, certyfikowany terapeuta integracji sensorycznej, terapeuci komunikacji alternatywnej i wspomagającej AAC. Budynek szkoły przystosowany jest do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością ruchową. Jest wyposażony w windę, w sprzęt rehabilitacyjny oraz specjalistyczne pomoce, salę doświadczania świata, salę zajęć logopedycznych, gabinet do terapii metodą Tomatisa, salę do terapii ruchowej, pracownię gospodarstwa domowego. W szkole na co dzień zapewniamy opiekę pielęgniarki szkolnej doświadczonego i przyjaznego personelu pomocniczego. Zapewniamy zajęcia świetlicowe, dysponujemy własną stołówką, bardzo dobrą lokalizacją. Dogodny jest dojazd środkami MPK. Na terenie szkoły działa Punkt Konsultacyjny Komunikacji Alternatywnej i Wspomagającej AAC. Realizujemy różne projekty i programy rządowe i europejskie, prozdrowotne programy profilaktyczne, zajęcia otwarte dla rodziców, bogaty kalendarz uroczystości szkolnych. Posiadamy własną bibliotekę z księgozbiorem dla uczniów.

Szkoła bierze udział w rządowym Programie Laboratoria Przyszłości, dzięki któremu pozyskała nowoczesny sprzęt, który uatrakcyjnia zajęcia i pozwala uczniom rozwijać swoje zainteresowania a także jest wykorzystywany podczas zajęć edukacyjnych i uroczystości szkolnych.

Szkoła prowadzi Politykę ochrony małoletnich przed przemocą, realizowaną poprzez opracowane „Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Zespole Szkół Specjalnych nr 45 w Częstochowie”.

6. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Opracowując model wychowanka naszej szkoły staraliśmy się przewidzieć kim będzie i jakim będzie człowiekiem nasz absolwent. Pozwoliło nam to dostrzec, co jest ważne w rozwoju młodego człowieka i jak mamy wspierać jego rozwój i kształcenie. U podstaw stworzonego przez nas modelu leży założenie, że osiągnięcie przez ucznia rozwoju osobistego jest możliwe tylko wtedy, gdy zapewnimy mu sprzyjające środowisko wychowawcze. Chcemy, aby nasz uczeń w przyszłości był dobrym człowiekiem, którego silny kręgosłup moralny pozwalać będzie na podejmowanie mądrych i świadomych decyzji.

7. MODEL UCZNIA KOŃCZĄCEGO SZKOŁĘ PODSTAWOWĄ

Rozwój fizyczny - uczeń jest sprawny fizycznie, na miarę swoich indywidualnych możliwości, rozumie konieczność dbania o swoje zdrowie i sprawność, potrafi zadbać o swoją kondycję fizyczną, jest świadomy negatywnych skutków nałogów i preferuje zdrowy tryb życia. Potrafi odpowiednio reagować na zagrożenia.

Rozwój społeczny - uczeń posiada odpowiednią wiedzę i umiejętności adekwatne do wieku i możliwości indywidualnych. Posiada umiejętności pracy zespołowej, jest odpowiedzialny, ciekawy świata, dostrzega przydatność swojej edukacji w praktyce życia codziennego, bierze udział w działaniach na rzecz klasy, szkoły, środowiska. Potrafi umiejętnie wykorzystać media do nauki (komputer, Internet, komunikator). Chce kontynuować naukę i jest świadomy swoich wyborów a w przyszłości pragnie nadal rozwijać się i aktywizować zawodowo, zgodnie z własnymi

możliwościami psychofizycznymi. Uczeń szanuje mienie wspólne i dba o przyrodę i chce ją chronić. Potrafi poradzić sobie z prostymi sprawami w punktach użyteczności publicznej.

Rozwój moralny i duchowy - uczeń potrafi odróżnić dobro od zła. Ma potrzebę dbania o bezpieczeństwo swoje i innych. Właściwie zachowuje się w grupie, zachowuje się zgodnie z przyjętymi normami, wykazuje chęć potrzeba niesienia pomocy. Szanuje poglądy, zdanie czy wyznanie innych osób, rozpoznaje wartości moralne, prawidłowo komunikuje się z innymi osobami, cechuje go kultura osobista, potrafi korzystać z dóbr kultury. Absolwent ma szacunek do osób starszych.

Rozwój emocjonalny i intelektualny - uczeń okazuje szacunek do rodziny, do pracy dba o przyrodę i chroni ją, szanuje historię i kulturę oraz tradycję naszego regionu i narodu. Szanuje mowę ojczystą, zna historię najbliższej okolicy, regionu i państwa. Szanuje swoją tożsamość narodową. Uczeń wie jak odpowiednio reagować na przejawy widocznej przemocy oraz zna zagrożenia wynikające ze stosowania używek. Jest asertywny w sytuacjach zagrożeń i niebezpieczeństw. Nabył wiedzę i potrafi ją zastosować w praktyce odpowiednią do własnych możliwości intelektualnych.

II. ANALIZA DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ SZKOŁY

1. DIAGNOZA JAKOŚCI FUNKCJONOWANIA UCZNIÓW

W naszej szkole zapewniamy dobrą atmosferę nauki i zabawy, promujemy wartość edukacji. Każdy sukces ucznia jest zauważony i doceniony. Dbamy o profesjonalne podejście do ucznia z niepełnosprawnością sprzężoną. Posiadamy certyfikat „Miejsce przyjazne osobom z niepełnosprawnością” przyznany przez Prezydenta Miasta Częstochowy.

Uczniowie nasi biorą udział w wielu konkursach zarówno na terenie szkoły jak i o zasięgu międzyszkolnym. Reprezentują szkołę na cyklicznych imprezach sportowych m.in. „Przełam bariery” lub „Sprawni inaczej”. Czynnie uczestniczą w zajęciach działającego na terenie

szkoły klubu „Awans”. Od lat w szkole działa zespół taneczno- muzyczny „Bis”, zespół teatralny „Pigmalion”, zespół muzyczny „Guiro”. Zespoły te reprezentują szkołę naszą w różnych konkursach międzyszkolnych odnosząc w nich znaczące sukcesy. Za sukces wychowawczy należy uznać czynny udział uczniów w licznych wycieczkach turystyczno - krajoznawczych organizowanych przez działające w szkole koło PTTK. Stanowimy również brać harcerską jako „Drużyna Nieprzetartego Szlaku”.

Wielu uczniów naszej szkoły rozwinęło umiejętności swobodnej komunikacji alternatywnej dzięki wprowadzonym książkom do komunikacji, programom „Mówik” itd. Uczniowie wraz z nauczycielami organizują corocznie w październiku obchody Międzynarodowego miesiąca komunikacji AAC.

Dostrzegalnym problemem wśród uczniów jest nadwaga. Zagadnienia zdrowego odżywiania, prowadzenia zdrowego, aktywnego stylu życia, zachowania prawidłowych nawyków żywieniowych, dbałość o prawidłową postawę ciała to zagadnienia poruszane podczas prowadzonych pogadanek, spotkań z zakresu profilaktyki.

W trakcie naszych spotkań:

- uczeń poznaje wartościowe produkty żywnościowe,
- poznaje i rozróżnia owoce i warzywa,
- dokonuje wielozmysłowej obserwacji warzyw i owoców,
- je warzywa, owoce i pije soki, zna ich rolę w codziennej diecie,
- pije wodę, bo jest zdrowa,
- wyrabia nawyk spożywania drugiego śniadania, spożywania 5 posiłków dziennie,
- uczeń na miarę swoich możliwości, samodzielnie lub z pomocą nauczyciela przygotowuje zdrowy posiłek.

Na podstawie obserwacji uczniów zauważyliśmy problem zachowania właściwej higieny ciała. W trakcie spotkań profilaktycznych :

- uczeń utrwala zasady dotyczące higieny, w tym higieny osobistej,

- umie prawidłowo korzystać z toalety oraz właściwie stosować przybory toaletowe,
- uczeń ma nawyk częstego mycia rąk i utrzymania ich w czystości,
- utrwała czynność mycia zębów.

Ze względu na częste problemy naszych uczniów z prawidłową postawą ciała i istniejącymi wadami prowadzone są również tematyczne spotkania profilaktyczne dzięki którym:

- uczeń przyjmuje prawidłową postawę ciała,
- kontroluje swoje ciało w pozycji leżącej, siedzącej, stojącej, podczas nauki,
- wykonuje podstawowe ćwiczenia gimnastyczne,
- niwelujące wady postawy przy wsparciu terapeutów.

Wielu uczniów w naszej szkole ma problemy z komunikacją werbalną. Prowadzone formy nauczania alternatywnej i wspomaganej komunikacji AAC:

- rozwijają w uczniach potrzebę komunikowania się,
- są dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości alternatywnych metod komunikacji,
- rozwijają umiejętność korzystania z symboli graficznych PCS i oprogramowania MÓWik,
- rozwijają słownictwo i umiejętność formułowania wypowiedzi,
- doskonalą wymowę.

W naszej szkole ze względu na występującą niepełnosprawność intelektualną i ruchową, uczniowie w niewielkim stopniu narażeni są na zagrożenia alkoholem, narkotykami czy dopalaczami. Mając jednak na uwadze uczniów, którzy mogliby ulec różnym wpływom środowiskowym prowadzimy spotkania profilaktyczno - informacyjne dla uczniów i rodziców. Podczas zajęć kładziemy duży nacisk na bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią oraz zasady bezpiecznych kontaktów z nieznanymi.

Ważnym aspektem wychowawczym szkoły jest aspekt patriotyczny, kształtowanie szacunku do własnego państwa, symboli narodowych, religijnych oraz pamiątek historycznych. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, rozwijanie szacunku do obrzędów i zwyczajów nawiązujących do życia naszych przodków. Kultywowanie regionalnych tradycji, uświadamianie znaczenia świąt narodowych, dokumentowanie historii szkoły. Budzenie szacunku do miejsc pamięci narodowej, zabytków, miast i wytworów kultury narodowej. Dbamy o to, by uczniowie znali symbole narodowe, hymn, flagę, godło, stolicę kraju. W Zespole Szkół Specjalnych nr 45 w Częstochowie utworzono Poczet Flagowy Flagi Państwowej, który bierze udział w ważnych uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym.

2. IDENTYFIKACJA PORAŻEK WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH SZKOŁY

Z dotychczasowej analizy wewnętrznej wynika, że uczniowie czują się bezpiecznie w szkole i wiedzą do kogo mają się zwrócić w sytuacji budzącej ich niepokój lub zagrożenie. Uczniowie nasi borykają się często z problemem pogłębiających się wad postawy, przykurczów, skolioz, które mimo prowadzonych terapii w szkole i innych placówkach leczniczych ulegają pogłębieniu wraz z ich dojrzewaniem. Innym problemem jest karmienie uczniów, którzy nie potrafią samodzielnie spożywać posiłków. Personel szkolny jest przeszkolony w karmieniu terapeutycznym, dzięki czemu możemy bezpiecznie i skutecznie karmić naszych podopiecznych. Przy niepełnosprawności intelektualnej Istnieją również problemy emocjonalne uczniów, ich labilność emocjonalna, zachowania agresywne, autoagresja, nadpobudliwość, stereotypie.

3. IDENTYFIKACJA SKUTECZNYCH I NIESKUTECZNYCH METOD WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

Charakterystyka pracy w ZSS nr 45 w Częstochowie opiera się na indywidualnym podejściu do ucznia. Określone metody i działania wychowawcze pomagają skutecznie przeciwdziałać zjawiskom niekorzystnym, nieprzyjaznym, budzącym niepokój ucznia. W działaniach

wychowawczych, profilaktycznych i edukacyjnych nauczyciele podejmują zagadnienia zgodne z kierunkami polityki oświatowej na bieżący rok szkolny, zwłaszcza: dbałość o bezpieczeństwo uczniów, promocja zdrowego trybu życia w szkole - kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych i wspieranie aktywności fizycznej uczniów, profilaktyka przemocy rówieśniczej, troska o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych, kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci, rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym, umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie oraz wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.

4.IDENTYFIKACJA POTRZEB ROZWOJOWYCH NAUCZYCIELI

Nauczyciele naszej placówki nieustannie podnoszą swoje kwalifikacje, wzbogacają swój warsztat pracy, dzielą się wiedzą zdobytą z różnych źródeł na radach pedagogicznych. Większość ukończonych szkoleń dotyczy głównych problemów naszych uczniów takich jak: karmienie terapeutyczne, pozycjonowanie ucznia jako profilaktyka pogłębiających się wad postawy, komunikacja alternatywna i interpersonalna.

5. IDENTYFIKACJA ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNEGO WSPARCIA WYCHOWAWCZEGO I PROFILAKTYCZNEGO

Szkoła współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym mogącym wspomóc w wychowaniu i profilaktyce uczniów naszej szkoły. Bardzo ważna jest integracja środowiska osób niepełnosprawnych ze środowiskiem ludzi pełnosprawnych.

Chcąc tę integrację rozwijać i przybliżyć szkoła współpracuje z następującymi organizacjami:

- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną,
- stowarzyszenie „Serce”, „Podaj dalej”,

- klub muzyczny „Stacherczak”, klub „Politechnik”,
- Muzeum, Filharmonia
- Fan Club Speedway,
- Regionalny Oddział PTTK,
- MOPS, Sąd Rejonowy Wydział V rodzinny i Nieletnich, TPD, policja, straż pożarna,
- RODN „WOM” w Częstochowie,
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Częstochowie,
- PZN, MOSiR, PEFRON,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Północ”.

III. STRATEGIA WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNA SZKOŁY

1. SFERA ROZWOJU FIZYCZNA

KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI I WYRABIANIE POCZUCIA DBAŁOŚCI O WŁASNE CIAŁO, ZDROWIE I SPRAWNOŚĆ FIZYCZNĄ

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
1. Zdrowy styl życia warunkiem prawidłowego rozwoju ucznia.	-zajęcia edukacyjne na temat zdrowego odżywiania; -wspólne spożywanie drugiego śniadania i obiadów w szkole; -ćwiczenia praktyczne w przygotowywaniu prostych i zdrowych potraw; -realizacja programu unijnego „Program dla szkół”,	wychowawcy klas, nauczyciele uczący w danych klasach, pomoc nauczyciela mgr A. Choła (kl. 1a, 2a – 3a, 5a)	cały rok szkolny

	dedykowany uczniom klas 1-5 szkoły podstawowej, dostarczający komponenty warzywno – owocowe, mleko i produkty mleczne; - realizacja programu „Trzymaj formę” ; - zajęcia profilaktyczne „Promocja zdrowego trybu życia. Owocowe wtorki i warzywne czwartki”. -Promocja zdrowego odżywiania „Owocowe wtorki i warzywne czwartki”; - wdrażanie i przestrzeganie zasad higieny w zakresie przygotowania i spożywania posiłków przez uczniów; - zwracanie szczególnej uwagi na utrzymanie wysokiej higieny mycia i dezynfekcji stanowisk pracy, opakowań produktów, sprzętu kuchennego, naczyń stołowych oraz sztućców.	mgr M. Szamocka mgr B. Strzemecka zespół ds. realizacji programów wychowawczo - profilaktycznych zespół ds. realizacji programów wychowawczo - profilaktycznych nauczyciele, pomoc nauczyciela nauczyciele, pomoc nauczyciela	wrzesień 2025 r. cały rok szkolny cały rok szkolny
2. Zachowanie higieny osobistej warunkiem zdrowia.	- nauka właściwego zachowania w toalecie, korzystania z wody i przyborów toaletowych,	Nauczyciele, pomoc nauczyciela	cały rok szkolny

	- prawidłowe mycie i dezynfekcja rąk, wietrzenie pomieszczeń; - nauka prawidłowego szczotkowania zębów; - okresowa kontrola czystości; - fluoryzacja zębów uczniów do 12 r.ż.	pielęgniarka szkolna	
3. Profilaktyka wad postawy.	- dostosowanie stanowiska pracy do indywidualnych potrzeb ucznia podczas zajęć, spożywania posiłków; - zabezpieczenie prawidłowej pozycji ucznia z porażeniem mózgowym podczas spoczynku, zabawy i nauki; - dostosowanie ćwiczeń gimnastycznych, korekcyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów podczas terapii ruchowej.	wszyscy nauczyciele, terapeuci ruchowi	cały rok szkolny cały rok szkolny
4. Rozwój sprawności motorycznych, integracji sensorycznej	- zajęcia ruchowe z uczniami dostosowane do możliwości fizycznych uczniów; - kontynuacja innowacji pedagogicznej „Sensomotorycznie przez cztery pory roku”;	Terapeuci ruchowi, wyznaczeni nauczyciele mgr M. Szamocka (kl. 7c) mgr S. Piłśniak – Chaś (2a - 3a) mgr T. Czubat (kl. 7c)	cały rok szkolny wg harmonogramu zajęć

	- organizacja Dnia Integracji Sensorycznej; - uczestnictwo w olimpiadach i zawodach sportowych; - kontynuacja innowacji pedagogicznej „Uczymy się grać w bocce”.	mgr W. Chądryński, mgr T. Czubat	maj 2025 r.
5. Poznanie procedur obowiązujących w szkole w sytuacji zagrożenia życia	- stosowanie się do Regulaminu zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie Zespołu Szkół Specjalnych nr 45 w Częstochowie; - organizacja próbnej ewakuacji.	nauczyciele, pielęgniarka szkolna, administracja, pomoc nauczyciela pracownik do spraw bhp i obrony cywilnej.	maj 2025 r. cały rok szkolny

2. SFERA ROZWOJU SPOŁECZNA

ROZWIJANIE U UCZNIA CECH SAMORZĄDNOŚCI I SAMODZIELNOŚCI

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
1. Ja jako kobieta/ ja jako mężczyzna	-podczas zajęć dydaktycznych wskazywanie ucznia jako kobiety lub mężczyzny, zwracanie uwagi na wygląd, sposób zachowania, atrybuty kojarzone z płcią; omawianie na przykładach, z wykorzystaniem czasopism i filmów; zmiany biologiczne związane z dojrzewaniem; role społeczne przypisywane płci np.	nauczyciele, psycholog, pomoc nauczyciela, pielęgniarka szkolna.	wg ustalonego planu pracy

	kobieta - matka, żona, przyjaciółka; mężczyzna - ojciec, policjant, mąż, itp.; dbanie o higienę osobistą ciała i konieczność zachowania intymności podczas tych czynności, wzmacnianie pożądanych zachowań; edukacja rodziców.		
2. Pamiętamy o przestrzeganiu zasad bezpieczeństwa podczas drogi do szkoły	- zajęcia dydaktyczne mające na celu utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się po drodze; - wykorzystanie technologii informacyjno – komunikacyjnej - ćwiczenia utrwalające znajomość sygnalizacji świetlnej)	nauczyciele, wychowawcy klas, terapeuci ruchowi	Wrzesień 2025 r.
3. Uczeń wie, że należy do społeczności szkolnej	- zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia;	nauczyciele, dyrektor	Wrzesień - październik
4. Nauka radzenia sobie w sytuacjach życia codziennego	- wyjścia do miejsc użyteczności publicznej, samodzielne korzystanie z miejsc użyteczności społecznej (MZK, PKS, PKP, sklep, apteka, poczta).	nauczyciele	Wg ustalonego planu pracy
5. Rozwijanie umiejętności społecznych i prospołecznych	- integracja grupy klasowej; - budowanie atmosfery zaufania i bezpieczeństwa; - rozwijanie umiejętności komunikacji werbalnej i niewerbalnej;	wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele, psycholog, pomoc nauczyciela	cały rok szkolny

	-uczenie podstawowych zasad dobrego wychowania; -spotkanie z okazji „Dnia Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelktualną”; - zajęcia rozwijające kompetencje społeczno – emocjonalne.		
6. Aktywne spędzanie wolnego czasu	-udział w kołach zainteresowań; -udział w i zawodach sportowych i Olimpiadach Sportowych; -udział w turystyce i krajoznawstwie - wycieczkach klasowych, szkolnych, pozaszkolnych organizowanych przez PTTK; -uczestnictwo w uroczystościach szkolnych o charakterze ruchowym;	Nauczyciele kół zainteresowań, PTTK, organizator wycieczki, terapeuci ruchowi.	Cały rok szkolny
7. Jestem ostrożny w kontaktach z nieznajomymi	-zajęcia profilaktyczne „Bezpiecznie w kontaktach z nieznajomymi” w trakcie zajęć z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej z uczniami; - w trakcie zajęć dydaktycznych; -pogadanki; filmy edukacyjne; -rozmowy indywidualne w razie potrzeby zgłaszanej przez ucznia, rodzica i nauczyciela; -obrona przed „złym dotykiem”.	Psycholog szkolny nauczyciele, wychowawcy,	Cały rok szkolny cały rok szkolny
8. Radzę sobie z agresją	-zajęcia w Sali Doświadczenia	wszyscy nauczyciele,	Cały rok szkolny

	Świata; -wzmacnianie pożądanych zachowań uczniów; - modelowanie zachowań pożądanych; -zajęcia relaksacyjne z wykorzystaniem prostych technik relaksacyjnych; rozwijanie zdolności wchodzenia w stan relaksu i odprężenia; - zajęcia edukacyjne dotyczące edukacji emocjonalnej; -wzmacnianie dobrych manier .	psycholog	
9.Właściwa komunikacja ułatwia naukę i funkcjonowanie	- objęcie uczniów terapią logopedyczną w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej; - zajęcia neurologopedyczne w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej; -zajęcia korygujące zaburzenia wymowy, nauka komunikacji wspomaganej i alternatywnej AAC; -poszerzanie współpracy z rodzicami na zajęciach pozaszkolnych.	logopedzi, neurologopeda, nauczyciel komunikacji alternatywnej i wspomagającej, nauczyciele, rodzice	cały rok szkolny

10. Jak radzić sobie w niebezpiecznej sytuacji?	- cykl działań i pogadań w trakcie zajęć edukacyjnych; - ćwiczenia praktyczne w zakresie zwracania się po pomoc do zaufanych ludzi; - ćwiczenia praktyczne w wybieraniu numerów alarmowych. - zajęcia profilaktyczne „Ochrona bezpieczeństwa i godności uczniów w szkole – profilaktyka przemocy rówieśniczej. Standardy ochrony małoletnich w szkole”.	wychowawcy klas, nauczyciele, psycholog zespół ds. realizacji programów wychowawczo – profilaktycznych psycholog	cały rok szkolny wrzesień 2025 r.
11. Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec edukacji i pracy oraz rozpoznawanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień	- zajęcia pobudzające uczniów do poznawania własnych możliwości i ograniczeń; - zajęcia aktywizujące uczniów do poznawania zawodów, prowadzone podczas zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego; - organizowanie wycieczek zawodoznawczych do punktów użyteczności publicznej; - spotkania z przedstawicielami różnych zawodów; - Szkolny Klub Europejski	wychowawcy, nauczyciele, psycholog A. Matysiak, W. Kwaśniak, I. Dziemidok, R. Kwaśniak psycholog szkolny	cały rok szkolny wg harmonogramu zajęć

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
1. Ochrona środowiska naturalnego.	- wycieczki krajoznawcze; - zajęcia edukacyjnych z zakresu ekologii; - udział w akcji „Sprzątanie świata”; - segregowanie śmieci; - oszczędne używanie wody i energii elektrycznej;	wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny wrzesień 2025 r. cały rok szkolny
2. Uczeń szanuje mienie szkoły i zna jego wartość.	- pogadanki; - modelowanie prawidłowych postaw przez nauczycieli i pracowników szkoły	wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny

3. SFERA ROZWOJU PSYCHICZNA (EMOCJONALNO-INTELEKTUALNA)

KSZTAŁTOWANIE U UCZNIÓW POSTAWY ASERTYWNEJ W ODPOWIEDZI NA ZAGROŻENIA. ROZWIJANIE KOMPETENCJI EMOCJONALNYCH

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
1. Ochrona zdrowia przed działaniem substancji psychoaktywnych	-pogadanki ; - zapobieganie problemom; związanym z uzależnieniami (alkohol, nikotyna, narkotyki, dopalacze); - organizacja działań profilaktyczno – edukacyjnych w ramach Kampanii Białych Serc	wszyscy nauczyciele, psycholog Zespół ds. realizacji programów psychologiczno – pedagogicznych	cały rok szkolny Październik 2025 r.
2. Ochrona zdrowia	- objęcie uczniów wsparciem	Wychowawcy, nauczyciele,	Cały rok szkolny

psychicznego, zapewnienie komfortu psychicznego	emocjonalnym i pomocą psychologiczno - pedagogiczną; - pogadanki o przeżywanych emocjach i stresie; - pomoc w bezpiecznym odreagowywaniu napięć psychoemocjonalnych; - innowacja edukacyjna „Uważna zabawa, uważna nauka – techniki oddechowe i relaksacyjne w grupie rówieśniczej”; organizacja działań edukacyjnych w ramach Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego i Ogólnopolskiego Dnia Walki z Depresją i kampanii przeciwdziałających przemocy wobec dzieci i przemocy rówieśniczej. - Zajęcia profilaktyczne „Wspieranie aktywności fizycznej i zdrowia psychicznego uczniów – relaksacja”.	psycholog A. Choła, A. Matysiak, I. Dziemidok, I. Skowronek, M. Włodarczyk (kl. 1a, 2a-3a, kl. 5 a, k. 1bp – 2bp). Psycholog zespół ds. realizacji programów wychowawczo - profilaktycznych	Cały rok szkolny Październik 2025 r. Luty 2026 r. Czerwiec 2026 r.
3. Stop wulgaryzmem, wrabianie szacunku dla mowy ojczystej.	- pogadanki profilaktyczne; - podejmowanie tematyki podczas zajęć edukacyjnych, rewalidacyjnych i zajęć logopedycznych z uczniami;	wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, logopedzi.	cały rok szkolny

	- dbałość o poprawną polszczyznę, zwracanie uwagi na piękno języka polskiego; - modelowanie zachowań.		
4. Rozwijanie kompetencji emocjonalnych.	- Międzynarodowy Projekt „Kolorowe uczucia Gustawa i Gucia”. - zajęcia profilaktyczne „Kształtowanie postaw i zachowań prospołecznych – rozróżnianie emocji i radzenie sobie w sytuacjach trudnych” . - Program autorski „Trening umiejętności emocjonalnych”.	A. Kuśmierska (kl. 7a), V. Snarska (kl. 1bp – 2bp) Zespół ds. realizacji programów wychowawczo - profilaktycznych psycholog	Cały rok szkolny kwiecień 2026 r. Cały rok szkolny
5. Nauka reagowania na sytuacje zagrażające bezpieczeństwu ucznia	- zajęcia edukacyjne dotyczące standardów ochrony małoletnich obowiązujących w szkole; - zajęcia z psychologiem dotyczące standardów ochrony małoletnich w szkole.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele psycholog	cały rok szkolny wrzesień 2025 r.

KSZTAŁTOWANIE POSTAW PATRIOTYCZNYCH

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
---------	------------------	----------------	--------

1. Umiłowanie tradycji lokalnej i państwowej	- zapoznanie uczniów z symbolami narodowymi; - wycieczki do miejsc pamięci narodowej; - uczestnictwo w uroczystościach szkolnych o charakterze patriotycznym i religijnym; - obchodzenie w domu rodzinnym świąt religijnych i państwowych. - uczestnictwo Poczty Flagowego podczas ważnych uroczystości o charakterze szkolnym i państwowym. - konkurs „Bądź aktywny z kuratorem” pod hasłem: „Świadomie, społecznie, lokalnie”.	wychowawcy klas, nauczyciele, katecheta, pomoc nauczyciela mgr Tomasz Czubał mgr M. Szamocka mgr Ż. Dylikowska	Zgodnie z harmonogramem uroczystości państwowych, religijnych i szkolnych
---	---	---	---

KSZTAŁTOWANIE ROZWOJU INTELEKTUALNEGO UCZNIA

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
1. Wspieranie rozwoju intelektualnego ucznia	- doskonalenie techniki czytania i pisanie; - rozwój zainteresowań własnych; - nauka korzystania z księgozbioru Biblioteki szkolnej oraz nowoczesnych technik multimedialnych; - przygotowanie i uczestnictwo w	wszyscy nauczyciele, psycholog wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny Cały rok szkolny

	konkursach szkolnych i pozaszkolnych; - stosowanie metod aktywizujących i indywidualizacji w nauczaniu zgodnie z orzeczeniem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej; - stosowanie metod służących w rozwijaniu poszczególnych funkcji, umiejętności na miarę możliwości każdego ucznia (m. in. Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne, Metoda Dobrego Startu M. Bogdanowicz, pedagogika zabawy, muzykoterapia, dogoterapia i inne); - realizacja celów i zadań z podstawy programowej; - udział w rewalidacji indywidualnej i zajęciach pozalekcyjnych ; - wykorzystanie podczas zajęć technologii informacyjno – komunikacyjnej (TIK). - wykorzystanie podczas zajęć i uroczystości szkolnych z uczniami sprzętu zakupionego w ramach rządowego programu Aktywna Tablica i Laboratoria Przyszłości. - dostosowanie treści, form i	mgr A. Chojnacka mgr A. Choła mgr W. Kwaśniak mgr A. Matysiak	
--	--	---	--

	metod edukacji do indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów obcojęzycznych poprzez realizację nauki języka polskiego dla ucznia posiadającego obywatelstwo ukraińskie.		
2. Poszerzenie wiedzy z zakresu nowoczesnego wykorzystywania urządzeń multimedialnych	- wykorzystanie różnorodnych narzędzi i sprzętów multimedialnych, w tym pozyskanych z Programu Laboratoria Przyszłości, podczas zajęć z uczniami; - pogadanki, profilaktyczno-wychowawcze dotyczące bezpiecznego korzystania z narzędzi multimedialnych; - praktyczne zajęcia z wykorzystaniem dostępu do komputera i Internetu; - wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość w przypadku zawieszenia zajęć w szkole w sytuacji wystąpienia zdarzeń, które mogą zagrozić bezpieczeństwu lub zdrowiu ucznia.	wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny
		wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny

3. SFERA ROZWOJU DUCHOWA

KSZTAŁTOWANIE POSTAW ETYCZNYCH I UMIEJĘTNOŚCI HIERARCHIZACJI WARTOŚCI

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
---------	------------------	----------------	--------

IV. EWALUACJA

Ewaluacja jest niezbędna dla zbadania czy realizowany program przynosi zakładane cele, efekty. Należy więc kontrolować przebieg procesu, osiągnięcia i wyniki. W tym celu za pomocą odpowiednio skonstruowanych narzędzi badawczych przeprowadzamy ewaluację na początku i na koniec roku szkolnego, co pozwala nam na wyciągnięcie wniosków do dalszej pracy.

Pomocne narzędzia ewaluacji to:

- sprawozdania wychowawców klas;
- ankieta dla rodziców i nauczycieli;
- ocena efektów działalności wychowawczej, dydaktycznej, opiekuńczej oraz innych działalności statutowych szkoły;
- analiza dokumentacji szkolnej uczniów;
- obserwacje;
- wywiady z kadrą pedagogiczną, rodzicami.

Przeprowadzone ankiety, wspólne spotkania pozwalają na sformułowanie wniosków do dalszej pracy i modyfikacji programu.

Za realizację programu wychowawczo-profilaktycznego odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły i Dyrektor.

Zatwierdzono Uchwałą Rady Rodziców Nr 1/2025/2026 z dn. 25 września 2025 r.